

хитенъ. Възхитилъ се и Чайковски. Султанъ *Меджидъ* го повиква на турска военна служба и му дава името *Садъкъ-паша*. При отварянето на Кримската война (1853 г.) той подава проектъ за въоръжаването на 60,000 българи, за да дѣйствуватъ противъ руситѣ, нѣщо което, въпрѣки възклицианията на султана, на Решидъ-паша се видѣло опасно.¹⁾

Оригиналниятъ проектъ пропада, но се реализиралъ въ по-скромна форма. И дѣйствително, въ скоро врѣме е билъ формиранъ единъ полкъ отъ българи и поляци, който далъ клетва за вѣрностъ на султана. Това станало въ Одринъ. Българитѣ малко искали да знаятъ деликатнитѣ цѣли на полка, къмъ който се числѣли. За тѣхъ е било важно, че ще носятъ оръжие, ще ездятъ коне и въртятъ дълги саби — нѣщо, което до тогава за простата рая е било абсолютно забранено. Полкътъ се е нарекулъ *Казаши* по името на казацитъ, които до окончателното имъ присъединяване въ южна Русия къмъ руситѣ, служеха като съюзници на турцитѣ заедно съ кримскитѣ татари. Знамето на полка е било както това на *Запорожскитѣ казаци* (червено поле съ полумѣсецъ). Самъ Наполеонъ III, тогава турски съюзникъ, по молбата на Чайковски пратилъ оръжие и дрехи за 1000 души отъ тия своего рода казаци.

Първитѣ подвизи на *Казакъ-алай* сж прѣзъ сжщата кримска война. Тѣ ни отнасятъ при окупирането на Букурещъ, Браила и по Прутската линия. Слѣдъ завръщането си по Дунава, той е квартирувалъ едно слѣдъ друго въ *Айтосъ*, *Карнобатъ*, *Ямболъ* и *Сливенъ*. Най-дълго врѣме той е прѣбивавалъ въ Сливенъ, дѣто му е било главното и постоянно седалище, и имало за какво. Югоизточна България, а най-вече сливенско, отъ врѣме на кримската война, сж били нешеговитѣ театръ на революционни движения. Даже прѣзъ самата тази война, при страха отъ подигане на българското население по тоя край, за което не липсвали признаци по Сливенскитѣ балкани, тукъ сж били изпратени около 10.000 души турска войска, готова за всѣка евентуалностъ. Тя е стояла доста врѣме въ самия Сливенъ, а слѣдъ това се отдрѣпва на постояненъ лагеръ въ Одринъ. Подробенъ по това интересенъ размѣстване на войски ни липсватъ, но всѣки може да се догади, че руситѣ, знаейки разположението на българитѣ по Сливенско, вѣроятнo още отъ 1829 и 1830 г., сж се

¹⁾ Заедно съ Чайковски въ 1853 г. сж работѣли и казашкитѣ водители въ Добруджа, именно: Гончаровъ, Носъ, Марковенокъ и Шмаргунъ. Тѣ сж имали прѣдъ видъ Казашко княжество подъ султански сюзеренитетъ. Началото на тия казаци е интересно. Ср. Слав. сб., I, 616). Добруджанскитѣ казаци ставатъ рая въ 1864 г. Прѣзъ 1859 г. тамъ имало всичко 8,500 лиговани и 6,000 казаци, когато по-рано тѣ броели около 40,000 въ Тулченско, като руски емигранти-разколници, отъ 1717 г. *ibid.* II, 653; I, 605.